

med dem, Strindberg forlanger. Sagen er, at de fleste, som han skildrer dem, ere saa lidet kloge — Dumhed synes hos Strindberg et være den uundgaaelige Følge af et ædelt Hjærte — saa viljeløse Skabninger, at de ere fødte til Slaver. Hvor er det adelsbaarne i dem? Vi skulle tro paa deres ædle Egenskaber, men vi se dem slet ikke — undtagen for saa vidt dette, at forsørge Familien, skal være Kaaben over Synders Mangfoldighed. Saaledes f. Ex. i den Fortælling, hvori Hadet til Kvinden ligesom slaar ud i Lys og Lue: »Mot betaling.« Det er en Professor i Ethik, der her er Martyren. Han ægter en Generals Datter, der gennem Faderens for tidlige Død, uheldige litterære Forsøg, Mangel paa Hofelskværdighed er blevet deklasseret. Hun gifter sig sent, hendes Hovedpassion er Rang og Magt, de gamle er hende for gamle, de unge ikke kvalificerede nok; og »Naturen var desuden uren for hende.« Hun tager ham, fordi hun mærker, Fruer agtes højere end Frøkener, og, abnorm som hun er, tager hun særlig ham, fordi han forklarer hende, at for ham er Ægteskabet »Sjæle-nes Forening.« (Hvem lyver nu her? han eller hun?) Først da hun indser, hun kun gennem at blive hans Hustru kan faa ham i sin Magt, hykler hun Elkov til ham, og han »betaler« nu med at indbringe hendes Forslag for Kvindesagen etc., som hun af Forfængelighed vil fremme, i Rigsdagen. Han ser til Bunds i al hendes Modbydelighed og Urenhed; i alt vil hun og tror hun modsat ham. »Han hatade hennes sjæl, ty han hatade hennes tankar!« Han besluttede han vilde sige hende dette, »men han visste, att han icke skulle göra det. Han visste, at han skulle krypa efter henne, og tigga om hendes gunst, att han skulle fortfara att vara hennes slaf och gång på gång sälja sin sjæl, så som hon sin kropp. Han visste, han skulle göra det, ty han älskade hennel!« Hvad Strindberg faar en til at føle over for disse Mænd og Kvinder, er nærmest den Gru blandet med Medlidenhed, som det abnorme, detsørgelig vanskabte altid vækker. Naturligvis har Strindberg Ret til at skildre, hvad han har set. Hans Skildring har ogsaa sin Interesse, ti de findes jo, disse aandelige Krøblinger. Kun kan der af saa ødelagte Menneskers Forhold til hinanden ikke udledes nogen Lære og intet bevises om, hvorledes det gaar til mellem normale Mennesker med mere renlige og sunde Instinkter. Og disse findes jo ogsaa, som der findes